

Vsak »Vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda« prispeli najmanjši dar nas je volja objaviti v naših časopisih.

Slovenci! S tem označenim Vam činom stopimo pač z mogočnim korakom naprej v prosep verskih teženj med nami; v prosep dinastiške mu čutu našega ljudstva; v prosep in brambo naše narodnosti v ljubljani slovenski domovini.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dné 19. novembra 1894.

Tomo Zupan,
prvomestnik.

Luka Svetec,
podpredsednik.

Andrej Zamejic,
ud družbinega vodstva.

Knjige »Družbe sv. Mohorja«. Kakor vsako leto, razposlala je tudi letos »Družba sv. Mohorja« svojim članom po šestero knjig, namreč: 1. »Zgodbe svetega pisma«, Slovincem priredil in razložil *dr. Frančišek Lampe*, I. del: Zgodbe starega zakona; 1. snopič 2. »Krščansko devišstvo« Nauki, vzgledi in molitve za dekleta. Spisal *Anton Martin Slomšek*, bivši knez in škof lavantinski. 3. »Umna živinoreja«, Slovenskim gospodarjem v pouk popisal *Franjo Dular*, okrožni živinozdravnik. I. knjiga: Kako se domača živina zdrava ohrani. 4. »Naše škodljive rastline v podobi in besedi«, Opisal *Martin Cilenšek*, profesor na dež. gimnaziji v Ptuj. III. snopič. 5. »Slovenske Večernice za pouk in kratek čas«, 48. zvezek. 6. »Koledar družbe sv. Mohorja« za navadno leto 1895. — Prostor nam je pretesen, da bi natančneje poročali o vsaki teh knjig; zato bodi dovolj samó nekaj obćih besed. Krasna je precej prva knjiga »Zgodbe svetega pisma«, in to po svoji notranji uredbi in po zunanji obliki. Uravnana je tako, da je besedilo Sv. pisma samega tiskano z večjimi, razlaganje pa z manjšimi črkami. Prestavljal je g. pisatelj naravnost iz vulgate, dobro pa mu je rabilo tudi slovensko Sv. pismo, katero je izšlo v Ljubljani ob troških škofa Antona Alojzija Wolfa. Beseda je povsod gladka, razlaganje lahko umevno, takó da je naše ljudstvo lahko hvaležno takó g. pisatelju, ki se je trudoljubivo lotil velikanskega in težavnega posla, in družbinemu odboru, ki se ni ustrašil stroškov za premnoge izborne slike in za elegantno obliko, s kakeršno se ne ponaša nobena dosedanjih družbinih knjig. — »Krščansko devišstvo« Slomškovo je učakalo že osem natiskov, kar je najboljši dokaz, kako priljubljen je ta molitvenik. Družbino novo izdajo ja oskrbel č. g. *M. Lendovšek*, župnik v Makolah, in jo pomnožil z nekaterimi prav koristnimi dodatki; tudi je ta izdaja po svoji zunanji obliki dosti priročnejša in čednejša, nego so bile prejšnje. — O »Umni živinoreji« Dularjevi naj izpregovoré strokovnjaki. Očito je bilo treba take knjige, zakaj Bleiweisova knjiga o tej stroki je že davno pošla, in drugih tudi nismo imeli razven podobne Govekarjeve knjižice. Gospod Dular je osnoval svoje delo po predavanjih, katere je poslušal na Dunaji, in po svojih izkušnjah, takó da prav nič ne dvojimo o veliki vrednosti te knjige, po kateri naj se le vestno ravnajo naši živinorejci. Pripovedovanje ni nikjer zamotano, nego povsod preprosto in zato lahko umevno. — Cilenškove »Naše škodljive živali v podobi in besedi« tudi v svojem letošnjem tretjem snopiči ne zaostajajo za prejšnjima snopičema. Na glas moramo pohvaliti g. pisatelja, čegar vrline so našim čitateljem itak znane iz njega spisov v našem listu, da tako skrbno spisuje delo, o katerem bode seveda šele potem izreči končno in jasno besedo, kadar izide poslednji snopič. Posamične rastlinske vrste pojasnuje obilo slik, ki so vse pogojene prav dobro. — V »Slovenskih Večernicah« čitamo zbirko prav lepih in zanimljivih spisov, katere so objavili *M. Slekovec*, *Fr. Kavčič*, *J. Štrukelj*, *Žaljski*, + *J. Freuensfeld* in *J. St.*; takisto prinaša »Koledar« dokaj izbranega pripovednega pesniškega in

poučnega gradiva, katero priobčujejo *Iv. Lapajne, Franjo Podborški, Jožef Žičkar, Gašper Križnik, Lipe Vrbovski, Mih. Opeka, Janko Leban, Podgoričan, Jožef Rozman, † Jož. Freuensfeld, Simon Cvahte, Simon Rutar, Anton Medved, Janko Kersnik, Janez Bilec, J. V. in dr. Ivan Križanič*. »Koledar« je okrašen z mnogimi lepimi slikami; oblika mu je nekoliko večja od prejšnje. — »Družba sv. Mohorja« šteje letos 65.952 udov, za 8554 več nego lani. Dohodkov je imela od dné 1. avgusta 1893. leta do dné 1. avgusta 1894. leta 74.779 gld. 28 kr., troškov pa 74.760 gld. 98 kr., glavnica je znašala do dné 1. avgusta 1894. leta 25525 gld. 55 kr. in je na obresti zavarovana v družbinih hišah in v tiskarni. — Za prihodnje leto se pripravljajo te-le knjige: 1. »Zgodbe sv. pisma«. Slovencem priredil in razložil *dr. Frančišek Lampe*. II. snopič; 2. »Sveti Jožef«. Spisal stolni kanonik *dr. Jožef Pajek* v Mariboru; 3. »Učna živinoreja«. Slovenskim gospodarjem v pouk spisal *Franjo Dular*, okrožni živinozdravnik. II. knjiga: »O pasmah in umni reji domače živine«; 4. »Naše škodljive rastline v podobi in besedi«. Opisal profesor *Martin Čilenšek*. IV. snopič; 5. »Pod lipom«. S prilogo: Otročje pesmi s podobami. Mladini v pouk in zabavo spisal profesor *Jožef Stritar* (s 30 izvirnimi slikami); 6. »Koledar družbe sv. Mohorja za prestopno leto 1896.« — Odbor razpisuje tudi za leto 1895. darilo 250 gld. za šest krajših izvirnih povestí, vsaki po 35 gld., ki obseza vsaj pol tiskane pole, in darilo 140 gld. za štiri poučne spise razne vsebine, vsakemu po 35 gld. v obsegu pol tiskane pole. Za poučne spise naj si gg. pisatelji izbirajo kolikor moči nove, a dejanski porabne predmete. Kakšnih spisov še ni objavila družba, pozvedeti je iz sestavka v »Slov. Večernicah« leta 1892.: »Štiridesetletno književno delovanje društva in družbe sv. Mohorja«. Rokopisi naj se pošljejo družbinemu tajniku do dne 1. maja 1895. leta brez podpisanega imena, ki se zapiše na poseben zapečaten listič.

Marjetica. Idila. Spisal *Anton Koder*. Drugi natis. V Ljubljani, 1894. Založil in prodaja Anton Turk, knjigovez. 246 strani. Cena 1 krona. — Prva izdaja te povesti je izšla, kakor znano, leta 1877., in tedanji Stritarjev »Zvon« je priobčil o Kodrovem delu kaj ugodno oceno. In res je v njem naslikano vse naše narodno življenje; takó da bi dobil slikar v »Marjetici« dovolj tvarine za obširno delo: naš narod v besedi in sliki. Da je pri nas knjiga pripovedne vsebine čakala drugi natisek, tega ne doživimo vsak dan; lahko torej rečemo, da se je priljubila občinstvu, in to ji je izvestno najboljšje priporočilo.

Izvestja »Muzejskega društva za Kranjsko« prinašajo v svojem 5. sešitku konec *Rutarjeve* razprave o grobišču pri Sv. Luciji blizu Tolmina, nató nadaljevanje registrov (iz 9. stoletja) k domači zgodovini, katere priobčuje *dr. Fr. Kos*, »Še jedno (latinsko) poročilo o zmagi pri Sisku leta 1593.«, priobčil *Janko Burle*, »Črtice o kapucinskih samostanih štajerske provincije«, spisal *A. Koblar*, in naposled med »Malimi zapiski« celo kopo jako zanimljivih beležek, tako o prazgodovinskih najdbah na Kranjskem leta 1894. (*S. R.*), o nekdanjem rogu na ljubljanskem Gradu (*J. Vrhovec*), o vojskinih ogledih ljubljanskih (*J. Vrhovec*), donesek k zgodovini zvonov na Kranjskem (*M. S.*), poročilce o tiskarni Tomaža Hrena (*J. Vrhovec*), o Francozih v Smledniku (*V. L.*), o ljudskih spominih na Turke (*M. S.*) in zahvala Tomaža Hrena za poslano mu vino. Na platnicah so zabeleženi darovi deželnemu muzeju leta 1894.

Domoznanstvo v ljudski šoli. Metodično navodilo. Spisal *Jakob Dimnik*, učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani. Cena 50 kr. Založilo in izdalo »Slovensko učiteljsko društvo« v Ljubljani. — Kakor pravi g. pisatelj v uvodu, ima knjiga namen slovensko učiteljstvo poučiti, kako naj se vrši opazovanje otrokovega obličja. Pokazati hoče približno pot domoznanskega pouka, ki je propisan po učnem črteži avstrijskih ljudskih